

Istungidokument

B9-0157/2019

22.10.2019

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

Põhja-Makedoonia ja Albaaniaga ühinemisläbirääkimiste alustamise kohta
(2019/2883(RSP))

Tineke Strik, Catherine Rowett, Viola Von Cramon-Taubadel, David Cormand, Philippe Lamberts, Yannick Jadot, Romeo Franz, Ciarán Cuffe, Monika Vana, Jutta Paulus, Michael Bloss, Ernest Urtasun
fraktsiooni Verts/ALE nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon Põhja-Makedoonia ja Albaaniaga ühinemisläbirääkimiste alustamise kohta (2019/2883(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 19. ja 20. juunil 2003. aastal Thessaloníkis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise eesistujariigi järeldusi Lääne-Balkani riikide Euroopa Liiduga ühinemise väljavaadete kohta,
- võttes arvesse Sofia deklaratsiooni, mis esitati 17. mai 2018. aasta ELi ja Lääne-Balkani riikide tippkohtumise lõpus,
- võttes arvesse komisjoni 16. oktoobri 2013. aasta teatist laienemisstrateegia ja peamiste ülesannete kohta aastatel 2013–2014 (COM(2013)0700),
- võttes arvesse komisjoni viisanõude kaotamise tegevuskava,
- võttes arvesse nõukogu 17. ja 18. oktoobri 2019. aasta järeldusi laienemise kohta,
- võttes arvesse lõplikku kokkulepet erimeelsuste lahendamiseks, nagu seda on kirjeldatud ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides 817 (1993) ja 845 (1993), 1995. aasta ajutise kokkuleppe lõpetamist ning 17. juuni 2018. aasta strateegilise partnerluse loomist Kreeka ja endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi vahel, mida tuntakse ka Prespa kokkuleppena,
- võttes arvesse komisjoni 29. mai 2019. aasta teatist „2019. aasta teatis ELi laienemisstrateegia kohta“ (COM(2019)0260) ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti „2019. aasta aruanne Põhja-Makedoonia kohta“ (SWD(2019)0218),
- võttes arvesse komisjoni 29. mai 2019. aasta teatist „2019. aasta teatis ELi laienemisstrateegia kohta“ ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti „2019. aasta aruanne Albaania kohta“ (SWD(2019)0215),
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Albaania ja endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi kohta, eelkõige oma 15. veebruari 2017. aasta¹ ja 29. novembri 2018. aasta² resolutsioone, milles käsitletakse komisjoni 2016. ja 2018. aasta aruandeid Albaania kohta, ning 14. juuni 2017. aasta³ ja 29. novembri 2018. aasta⁴ resolutsioone komisjoni 2016. ja 2018. aasta aruannete kohta, milles käsitletakse endist Jugoslaavia Makedoonia vabariiki / Põhja-Makedooniat,
- võttes arvesse Albaania ühinemist NATOga 2009. aastal ja asjaolu, et Põhja-

¹ ELT C 252, 18.7.2018, lk 122.

² Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0481.

³ ELT C 331, 18.9.2018, lk 88.

⁴ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0480.

- Makedoonia on saamas NATO 30. liikmeks,
- võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
 - A. arvestades, et 2003. aastal Thessaloníkis toimunud kohtumisel rõhutas Euroopa Ülemkogu oma toetust Lääne-Balkani riikide tulevasele integreerumisele Euroopa struktuuridesse ning märkis, et nende lõplik liiduga ühinemine on ELi jaoks oluline prioriteet ja et Balkani riigid moodustavad ühtse Euroopa lahutamatu osa;
 - B. arvestades, et EL kinnitas 17. mail 2017. aastal toimunud ELi ja Lääne-Balkani riikide tippkohtumisel, et toetab kindlalt Lääne-Balkani riikide väljavaadet saada ELi liikmeks;
 - C. arvestades, et iga laienemisprotsessis osalevat riiki hinnatakse eraldi saavutuste alusel, mis on seotud Euroopa Ülemkogu kehtestatud kriteeriumide täitmise alaste edusammudega, ning et ELiga ühinemise ajakava sõltub reformide kiirusest ja kvaliteedist;
 - D. arvestades, et väljavaade saada ELi liikmeks on olnud Lääne-Balkani riikide reformide peamine stiimul; arvestades, et laienemisprotsessil on olnud otsustav tähtsus Lääne-Balkani riikide stabiliseerimisel;
 - E. arvestades, et piirkondlik koostöö ja heanaaberlikud suhted on hädavajalikud kõnealuste riikide ELiga ühinemise poole liikumisel edusammude tegemiseks;
 - F. arvestades, et komisjoni 2016. ja 2018. aasta eduaruannetes on soovitatud alustada ühinemisläbirääkimisi nii Albaania kui ka Põhja-Makedooniaga;
 - G. arvestades, et 17. juuni 2018. aasta Prespa kokkulepe, mis käsitleb erimeelsuste lahendamist ja strateegilise partnerluse loomist endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi ja Kreeka vahel, on märgilise tähtsusega kokkulepe, mis kujutab endast stabiilsuse ja lepituse mudelit kogu Lääne-Balkani piirkonnas ning on suurendanud heanaaberlike suhete ja piirkondliku koostöö vaimu ning peaks sillutama teed Põhja-Makedoonia Euroopa integratsioonile;
 - H. arvestades, et 2017. aasta augustis kirjutasid Bulgaaria ja tolleaegne endine Jugoslaavia Makedoonia vabariik alla kahepoolsele sõpruse lepingule, millega tehti lõpp kahe riigi vahelistele erimeelsustele ja lähendati neid tänu ELile suunatud partnerlusele;
 - I. arvestades, et Albaanias on tehtud suuri edusamme kohtusüsteemi reformimisel, mille eesmärk on suurendada riigi kohtuasutuste sõltumatust, vastutust, professionaalsust ja tõhusust ning inimeste usaldust kohtuorganite vastu;
 - J. arvestades, et Prantsuse Vabariigi presidendi veto tõttu ei jõudnud Euroopa Ülemkogu oma 17. ja 18. oktoobri 2019. aasta kohtumisel kokkuleppele Albaania ja Põhja-Makedooniaga ühinemisläbirääkimiste alustamise suhtes; arvestades, et see on kolmas kord, kui Euroopa Ülemkogu ei ole pärast juunis 2018 ja 2019 toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisi suutnud võtta laienemise kohta vastu positiivset otsust; arvestades, et Euroopa Ülemkogu otsustas pöörduda laienemise küsimuse juurde tagasi enne 2020. aasta mais Zagrebis toimuvat ELi ja Lääne-Balkani riikide tippkohtumist;

1. peab kahetsusväärseks Euroopa Ülemkogu otsust lükata Albaania ja Põhja-Makedooniaga ühinemisläbirääkimiste alustamine taas edasi;
2. rõhutab, et suutmatuse tõttu täita oma lubadusi ja kohustusi mõlema riigi suhtes võib EL kaotada oma usaldusväärse; on kindlalt veendunud, et ELi laienemispoliitika on kahe-suunaline tänav, kus mõlemad pooled peavad täitma oma kohustusi ja lubadusi, et jääda üha muutlikumas keskkonnas tõsiseltvõetavaks osalejaks ja usaldusväärseks partneriks;
3. tuletab liikmesriikidele meelde, et laienemispoliitika peab lähtuma objektiivsetest kriteeriumidest, mitte sisepoliitilistest kaalutlustest või üksikute liikmesriikide kahepoolsetest vastuoludest; märgib, et ELi laienemispoliitika on olnud kõige tulemuslikum liidu välispoliitika vahend ja selle edasine lammutamine võib viia ebastabiilse olukorrani ELi lähinaabruses;
4. tuletab meelde, et alates 2016. aastast on komisjon soovitanud alustada ühinemisläbirääkimisi Albaaniaga ja alates 2009. aastast on ta soovitanud teha sama Põhja-Makedooniaga, sest mõlemad riigid vastavad objektiivsetele kriteeriumidele;
5. tunneb heameelt 17. juunil 2018. aastal Kreeka ja endise Jugoslaavia Makedoonia vabariigi vahel sõlmitud Prespa kokkuleppe üle ning kiidab mõlemat poolt märkimisväärsete jõupingutuste eest vastastikku rahuldava lahenduse leidmisel nimeküsümusele, milles on pikka aega nähtud riigi Euroopa integratsiooni suunaliste edusammude seisaku põhjust; tunneb heameelt Põhja-Makedoonia Vabariigi üle, kuna ta on panustanud rahu tagamisse Balkani riikides ja olnud suurepärase eeskuju pikaajaliste vaidluste rahumeelse lahendamisel;
6. toetab täielikult komisjoni poolt Albaania kohta esitatud soovitusi ja tunnustab seega julgustavaid reformipüüdlusi; on arvamisel, et sõelumisprotsessi ja ühinemisläbirääkimiste kiire alustamine säilitavad reformi hoo ja suurendavad seda; on seisukohal, et läbirääkimiste alustamine annaks lisatiimuleid demokratiseerimisele ning tõhustaks kontrolli, vastutust ja vähemuste õiguste täielikku austamist mõlemas riigis;
7. tuletab meelde, et kõnealuse piirkonna noortel on ELiga ühinemise suhtes suured ootused, ning on veendunud, et ilma selge väljavaateta tulevik toob kaasa inimeste kõnealusest piirkonnast välja rändamise;
8. kutsub komisjoni üles jätkama koos liikmesriikide ja Lääne-Balkani partneritega 2018. aasta laienemisstrateegia leppimist ja heanaaberlikke suhteid käsitleva kuuenda juhtalgatuse rakendamist, toetades ka selliseid algatusi nagu 1991. aasta 1. jaanuarist kuni 2001. aasta 31. detsembrini endise Jugoslaavia territooriumil toime pandud sõjakuritegude ja muude inimõiguste rikkumistega seotud faktiliste asjaolude tuvastamise piirkondlik komisjon (RECOM), piirkondlik noorte koostööamet (RYCO) ning mitut vaatenurka hõlmav ajalooõpetus ja mälutöö, tehes seda kooskõlas Euroopa Nõukogu standarditega;
9. nõuab tungival, et Euroopa Ülemkogu täidaks oma järgmisel, 12. ja 13. detsembril 2019. aastal toimival kohtumisel oma kohustuse ja saavutaks konkreetse kompromissi, mis võimaldab Albaania ja Põhja-Makedooniaga ühinemisläbirääkimiste alustamist;

pooldab niisuguse paralleelse protsessi alustamist, mis seisneb ELi laienemispoliitika meetoodika reformimises, tingimusel, et seda reformi ei kasutata laienemisprotsessi peatamiseks, ning rõhutab, et Albaania ja Põhja-Makedooniaga ühinemisläbirääkimiste alustamine seda protsessi ei takista;

10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning liikmesriikide, Albaania, Põhja-Makedoonia ja ülejäänud Lääne-Balkani riikide valitsustele ja parlamentidele.